

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18CoCsp/4/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119358424
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:6119358424.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Viery Kandrikovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803 zastúpená Remedium Legal, s.r.o. so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739 proti žalovanej: E. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. X. XXX, XXX XX V. X., t.č. J. XXXX/X, XXX XX B., Z., o zaplatenie 3.177,11 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 29.09.2021, č. k. 11Csp/91/2020-187, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok vo výrokoch II. a III.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto cit.:

„I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 1.403,65 eur spolu s 8% úrokom z omeškania zo sumy 1.403,65 eur od 24.06.2017 do zaplatenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a .

II. Žalovanej náhradu trov konania n e p r i z n á v a .“

2. Citoval ust. § 1 ods. 2, § 2 písm. a) a b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 1 až 5, § 54 ods. 1 a 2, § 524 ods. 1 a 2, § 544 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj ako „OZ“), a § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách.

3. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že právny predchodca žalobcu na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytol žalovanej finančné prostriedky vo výške 2.001 eur a žalovaná sa zaviazala poskytnutý úver žalobcovi splatiť v 120 splátkach vo výške 38,30 eura mesačne. Zistil, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, teda spotrebiteľská zmluva. Po preskúmaní predložených výziev súd prvej inštancie zistil, že bola zachovaná lehota v zmysle č. 483/2001 Z. z. o bankách a žalobca má preto aktívnu legitimáciu. V tomto konaní si žalobca uplatnil sumu 3.177,11 eura. Uviedol, že žalovaná suma pozostáva zo sumy istiny 2.001 eur, sumy 1.023,31 eura úroku, sumy 73,87 eura úroku z omeškania a sumy 78,93 eura neuhradených poplatkov. Spôsob započítania úhrad veriteľom nepovažoval súd prvej inštancie za dôvodný, nakoľko

je to nedôvodné, vychádza to zo zmluvného dojednaní, ktoré je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Obchodné podmienky, ktoré by postup započítavania úhrad žalobcu stanovovali, žalovanou podpísané neboli a určite neboli individuálne dojednané so žalovanou. Osobitne vyjednané a podpísané žalovanou neboli. Považoval za nanajvýš otázne, či s nimi bola vôbec žalovaná vzhľadom na ich rozsiahlosť pri podpise zmluvy oboznámená. Na započítanie ako to urobil žalobca nemohol prihliadnuť, pretože je to v rozpore so zákonom ako aj právom EÚ a ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Konštatoval, že keďže podľa zmluvy úver mal byť zaplatený v 120 splátkach vo výške 38,30 eura, spolu mala žalovaná uhradiť na istine a riadnych úrokoch sumu 4.596 eur, 2.001 eur je istina a 2.595 eur sú úroky. Žalovaná uhradila sumu 1.620,66 eura, na istine je dlžná len sumu 380,34 eura. Súd prvej inštancie postup započítavania úhrad veriteľom neakceptoval. Úhrady započítal v prvom rade na istinu a nie na úroky a poplatky, či poistenie ako to urobil veriteľ, resp. žalobca. Súd prvej inštancie v tomto smere poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 10Co/76/2019 z 15.12.2020 vo veci vedenej pred Okresným súdom Vranov nad Topľou sp.zn. 11Csp/379/2017. Ďalej konštatoval, že pokiaľ ide o úroky, žalobca si uplatnil sumu 1023,31 eura, čo je menej než na aké má žalobca nárok do riadeného splatenia úveru. Na základe vyššie uvedeného preto žalobe ako dôvodnej vyhovel čo do sumy 1.403,65 eura, ktorá predstavuje dlžnú sumu istiny 380,34 eura a požadovaný úrok 1.023,31 eura. Vo zvyšnej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

4. Čo sa týka poplatkov súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobca vo svojom poslednom vyjadrení uviedol, že sumu 1.085 eur započítaval najprv na poplatky, sumu 531,29 eura na riadny úrok a sumu 4,37 eura na úroky z omeškania. Čo sa týka poplatkov mal za to, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno. Tieto považoval súd prvej inštancie za nedôvodné a nepreukázané. Žalobca súdu nepreukázal, o aké poplatky ide a za aké obdobie. Žalobca v žalobe uviedol len výslednú sumu poplatkov bez špecifikácie o aký druh poplatku ide po započítaní úhrad. Vo vyjadrení z 24.06.2021 ich špecifikoval, uviedol že ide o poplatky za poistenie úveru, zmluvnú pokutu za omeškanie, spracovateľský poplatok a poplatok za správu úveru. Čo sa týka poplatkov za poistenie, ktoré boli v zmluve dohodnuté v čl. II mal súd za to, že žalobca žalobcu je nedôvodná aj v tejto časti, pretože ohľadom poistenia súd takúto dohodou vyhodnotil za neplatnú. Vzhľadom na konanie žalobcu a postup, akým podľa jeho tvrdení mala byť zmluva o poistení uzatvorená, súd prvej inštancie je toho názoru, že zo strany žalobcu nebol naplnený predpoklad určitej prejavu vôle smerujúci k uzatvoreniu zmluvy o poistení. Žalovaná o tomto nemusela byť ani oboznámená. Zároveň konštatoval, že ide aj o neprijateľnú zmluvnú podmienku a zjavnú nerovnováhu v právach a povinnostiach na škodu spotrebiteľa. Nejde o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku. Navyše žalobca nijakým spôsobom, ohľadom výšky poistného svoj nárok nepreukázal, neuniesol v tomto smere dôkazné bremeno. Nepreukázal ani že mu vznikli nejaké reálne náklady za zaslanie upomienky, a to niekoľko v uvedenej výške. Pokiaľ ide o poplatok označený ako zmluva pokuta za omeškanie tento tiež súd prvej inštancie považoval za nedôvodný. Takéto dojednanie o poplatkoch vrátane poplatku označené ako zmluvná pokuta považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Podľa zmluvy mala byť dohodnutá v čl. II., zakomponovať ju do nejakého ustanovenia o poplatkoch je nanajvýš zavádzajúce a neprípustné. Podľa znenia čl. II nejde o ani o zmluvnú pokutu ale o poplatok za upomienku vo výške 25 eur. Pokiaľ ide o spracovateľský poplatok tento bol hradený pri uzavretí zmluvy, inak by úver nebol poskytnutý a jeho požadovanie je preto nedôvodné. Považoval za nepochybné, že žalovaná ako spotrebiteľ nemala žiadnu možnosť ovplyvniť znenie zmluvy. Platné právne predpisy na ochranu spotrebiteľa neobsahujú ustanovenie, ktoré by neumožňovalo spotrebiteľovi a dodávateľovi dohodnúť sankcie spojené s nesplnením záväzku spotrebiteľa. Ust. § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka stanovuje, že za neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve sa považuje taká, ktorá požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprímerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Na základe vyššie uvedeného preto súd prvej inštancie nárok na všetky poplatky vrátane poplatku označený ako zmluvnú pokutu nedôvodnú zamietol.

5. A napokon sa súd prvej inštancie zaoberal požadovaným úrokom z omeškania. V konaní bolo preukázané, že žalovaná sa z dôvodu neplnenia si zmluvných povinností dostala do omeškania. Ku dňu 24.06.2017, od kedy žiadal žalobca úroky z omeškania bola žalovaná v zmysle uvedeného listu o zosplatnení úveru v omeškaní a preto priznal žalobcovi nárok na úroky z omeškania v zákonnej výške podľa času uzavretia zmluvy no len zo sumy ktorú žalobcovi priznal ako dôvodnú t.j. zo sumy ktorú považoval za dôvodnú, tak ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku. Zvyšok nároku žalobcu na úroky z omeškania ako nedôvodný zamietol. Pokiaľ ide o požadovaný vyčíslený úrok z omeškania aj v tejto časti považoval žalobu za nedôvodnú a žalobca ohľadom týchto úrokov z omeškania neuniesol dôkazné

bremeno. Ak započítaval úhrady najprv na príslušenstvo a nie na istinu v rozpore so zákonom, výpočet úrokov, ktoré súdu uviedol v poslednom vyjadrení preto nemôže byť správny.

6. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Odôvodnil to tým, že po prepočte pomeru úspechu žalobcu a žalovanej bola úspešnejšia žalovaná, ktorá by mala preto nárok na náhradu trov konania v pomere svojho úspechu, keďže žalovanej žiadne trovy nevznikli, ani ich nežiadala, súd prvej inštancie jej ich nepriznal. V tomto smere poukázal na princíp hospodárnosti konania.

7. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie žalobca. Žalobca sa nestotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktorý považoval spôsob započítania úhrad žalobcom za neplatné dojednanie, resp. za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Uvedený postup ohľadom započítania úhrad žalovanej s poukazom na ustanovenia zmluvných podmienok na príslušenstvo istiny považoval súd prvej inštancie za postup v rozpore so zákonom. Napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný čo do určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok podľa ust. 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Súd žiadnym spôsobom neuviedol, z ktorého zákonného ustanovenia vychádzal, ak spôsob započítania platieb žalobcom považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Poukázal na bod 5. „Splácanie“ bod 5.2 Obchodných podmienok Slovenskej sporiteľňa, a.s., pre poskytovanie Úverov a Povolených prečerpaní Privátnym klientom a MIKRO podnikateľom, podľa ktorého pri splácaní pohľadávky banky sa z došlých súm uhrádzajú jednotlivé záväzky dlžníka v tomto poradí: - splatné Poplatky a náklady Banky súvisiace s úverom v poradí od najskôr splatného záväzku, - úroky z prečerpania podľa poradia od najskôr splatného úroku z prečerpania, - úroky podľa poradia od najskôr splatného úroku - úroky podľa poradia od najskôr splatného úroku a - istina. Namietal, že súd prvej inštancie zjavne nerozlišuje medzi riadnym a dohodnutým plnením dlhu v splátkach (§ 565 OZ) a čiastočným plnením dlžníka (§ 566 ods. 2 OZ). V zmysle odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že súd mal za to, že splátky sa rovnajú čiastočnému plneniu dlžníka a mali byť započítavané výlučne na istinu, pričom akákoľvek dohoda zmluvných strán o opaku je neplatná - resp. neprijateľná zmluvná podmienka. Podľa názoru žalobcu sa zo strany súdu jedná o nesprávne právne posúdenie v zásadnej otázke, nakoľko súd na vec úplne opomenul aplikovať ust. § 565 OZ. Žiadny zákon nevylučuje, aby si zmluvné strany dohodli plnenie v splátkach tak, že sa čiastočne plní aj uhradzovacia (ekonomická) funkcia úveru prostredníctvom riadneho úroku a v rámci splátok sa spláca istina ako aj riadny úrok (cena peňazí). Práve naopak, zákon takúto dohodu aprobuje, pričom ako žalobca poukázal vyššie - skutočnosť, že sa tak deje prostredníctvom splátok je irelevantná. Zároveň je zrejmé, že nemožno pomýšľať nad neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nakoľko podľa ust. § 53 ods. 1 OZ ide o zmluvnú podmienku, ktorá sa týka hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, pričom zmluvná podmienka je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne a niet spornosti o individuálnom dojednaní. Žalobca sa nestotožnil ani s názorom súdu, v zmysle ktorého mali byť Všeobecné obchodné podmienky postupcu podpísané žalovanou. VOP boli neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o splátkovom úvere č. 50331920064 zo dňa 24.09.2012. Z uvedeného vyplýva, že žalovaná mala pri podpise Zmluvy možnosť sa s ich obsahom oboznámiť a v prípade, že z ich ustanoveniami nesúhlasila, Zmluvu vôbec nepodpísať. Pokiaľ súd prvej inštancie uviedol, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno čo sa týka poplatkov, resp. o aké poplatky ide, ako ich žalobca vypočítaval a podľa čoho, s uvedeným tvrdením sa žaloba nestotožnil a spôsob výpočtu poplatkov ako aj ich spôsobu započítania uviedol vo svojom vyjadrení zo dňa 25.06.2021. Poukázal na čl. II. bod 1. Zmluvy, podľa ktorej sa žalovaná zaviazala mesačne uhrádzať poplatok za poistenie úveru vo výške 1,30 eura. Ďalej v zmysle čl. II bodu č. 2 Zmluvy v prípade každého omeškania poplatok za upomienku vo výške 25 eur. Uvedené konštatovanie súdu preto považoval žalobca za nedôvodné, nakoľko tieto poplatky boli riadne dohodnuté priamo v úverovej zmluve. Pre úplnosť dodal, že došlo dojednaniu poistného v súlade so zákonnou úpravou. Postupca a žalovaná pri uzatváraní Zmluvy zároveň uzavreli „Súhlas s Poistením Úveru“, ktorého podmienky sú definované priamo v časti II. Zmluvy v ktorom sa výslovne uvádza, že žalovaná mala záujem zabezpečiť plnením z poistenia pohľadávku banky. Uvedená skutočnosť nebola v konaní žalovanou žiadnym spôsobom popretá, pričom ide o nesporné skutkové tvrdenie v zmysle ust. § 151 ods. 1 CSP. Ďalej v zmysle čl. II. bod 1. úverovej zmluvy sa žalovaná zaviazala uhradiť jednorazovo spracovateľský poplatok úveru vo výške 79 eur. Konštatovanie súdu, že „Pokiaľ ide o spracovateľský poplatok tento bola hrazený pri uzatvorení zmluvy, inak by úver nebol poskytnutý a jeho požadovanie je preto nedôvodné“ považoval žalobca za nedôvodné, nakoľko tieto poplatky boli riadne dohodnuté priamo v Zmluve a uvedená skutočnosť nebola v konaní žalovanou žiadnym spôsobom popretá, pričom ide o nesporné skutkové tvrdenie v zmysle ust. § 151 ods. 1 CSP. Na základe vyššie uvedeného žalobca preto navrhol, aby odvolací súd v zmysle ustanovenia § 388 CSP zmenil rozsudok tak, že vyhovie žalobe

žalobcu, a prizná žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu resp. v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 CSP ho zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným porušením práva na civilný proces, namietaným právnym posúdením, nesprávnymi skutkovými zisteniami, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v plnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

10. Odvolací súd po preskúmaní odvolacích námietok dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedali vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Vo vzťahu k odvolacím námietkam a na potvrdenie správnosti uvádza nasledovné.

11. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie o čiastočnom zamietnutí žaloby v prvom rade na závere, že postup žalobcu ohľadom započítania úhrad žalovanej s poukazom na ustanovenia úverových zmluvných podmienok na príslušenstvo istiny je v rozpore so zákonom, dobrými mravmi a predstavuje neprijateľné zmluvné dojednanie. Obchodné podmienky, ktoré takýto postup žalobcu stanovovali, neboli žalovanou podpísané, a neboli individuálne dojednané.

12. Nebolo sporné, že právny predchodca žalobcu, Slovenská sporiteľňa a.s., na základe zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 24.09.2012 poskytol žalovanej úver vo výške 2.001 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala žalobcovi splatiť v 120 splátkach vo výške 38,30 eur mesačne. Podľa Záverečných ustanovení časť III., bod 6 uvedenej úverovej zmluvy, všetky právne vzťahy výslovne neupravené v úverovej zmluve sa budú riadiť príslušnými ustanoveniami Úverových podmienok, Všeobecnými obchodnými podmienkami, Obchodnými podmienkami a ostatnými právnymi predpismi a v tomto poradí.

13. Podľa bodu 5. „Splácanie“, bod 5.2 Obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne, a.s., pre poskytovanie Úverov a Povolených prečerpaní Privátnym klientom a MIKRO podnikateľom: „Pri splácaní Pohľadávky Banky sa Pohľadávka Banky spláca v nasledovnom poradí: splatné Poplatky a náklady Banky súvisiace s Úverom v poradí od najskôr splatného záväzku, Úroky z omeškania podľa poradia od najskôr splatného Úroku z omeškania, Úroky z prečerpania podľa poradia od najskôr splatného Úroku z prečerpania, úroky podľa poradia od najskôr splatného úroku a istina Úveru. "

14. Vo vzťahu k vysloveniu neprijateľnej zmluvnej podmienky súdom prvej inštancie a odvolacej námietky žalobcu je potrebné poukázať na to, že v zmysle čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13, nekalá zmluvná podmienka spotrebiteľa nezaväzuje a v tejto súvislosti dokonca nie je potrebné, aby spotrebiteľ túto podmienku vopred napadol. Cieľ, ktorým je posilnenie ochrany spotrebiteľa totiž nemožno dosiahnuť, pokiaľ by sami spotrebiteľia boli povinní namietat nekalý charakter zmluvnej podmienky. Účinnú ochranu spotrebiteľa možno zaručiť len v prípade, ak je vnútroštátnemu súdu priznaná možnosť posúdiť ex offa takúto podmienku. Vnútroštátny súd je povinný preskúmať ex offa nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel.

15. Odvolací súd konštatuje, že zmluvná podmienka totožného znenia bola už určená za neprijateľnú rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 7Csp/123/2019 zo dňa 12.10.2020. Okresný súd v tejto

veci určil, že zmluvná podmienka uvedená v článku 5, bod 5.4 Všeobecných obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne, a.s. v znení: „Dlžník súhlasí, že pri splácaní Pohľadávky Banky sa Pohľadávka Banky spláca v nasledovnom poradí: splatné Poplatky a náklady Banky súvisiace s Úverom v poradí od najskôr splatného záväzku, Úroky z omeškania podľa poradia od najskôr splatného Úroku z omeškania, Úroky z prečerpania podľa poradia od najskôr splatného Úroku z prečerpania, úroky podľa poradia od najskôr splatného úroku a istina Úveru“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

16. V danej veci Okresný súd Prešov poukázal na právny záver vyjadrený v rozhodnutí Krajského súdu Prešov, sp. zn. 20co/244/2014 zo dňa 28. apríla 2015, v ktorom odvolací súd uviedol § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka dáva spotrebiteľovi dispozíciu, aby plnil dlh aj predčasne a veriteľ má povinnosť čiastočné plnenie prijať. Preskúmaná zmluvná podmienka tento zámer spotrebiteľa, a to plniť dlh sťažuje, ide zároveň o podstatné zhoršenie pozície spotrebiteľa. Z ekonomického hľadiska je zásadný rozdiel, ak sa predčasne splatí istina alebo príslušenstvo. Pri znížení istiny úveru sa znižuje aj základ pre ďalšie úročená, a preto sa odvolací súd stotožňuje s prvostupňovým súdom, že pri preskúmanej podmienke ide o podstatný odklon od zákonnej normy v neprospech spotrebiteľa, a to je dôvod k záveru o neprijateľnosti klauzuly. Sporná zmluvná podmienka je v rozpore s § 54 ods. 1 v spojení s § 33 Občianskeho zákonníka.

17. Ďalej Okresný súd Prešov v uvedenom rozhodnutí uviedol, ak zmluva umožňuje ľubovôľu dodávateľa v tak závažnej otázke akou je rozhodovanie o účele platby, a teda svojvoľné rozhodovanie o výške nielen príslušenstva, ale v konečnom dôsledku aj o výške samotnej istiny pohľadávky nerešpektujúc pritom určenie účelu platby zo strany spotrebiteľa, je zmluva v tejto časti hrubo nevyvážená. Ustanovenia zmluvy vedúce k opísanému stavu je v neprospech spotrebiteľa a pokiaľ nie je spotrebiteľom osobitne vyjednané a v rámci kontraktácie nadiktované v režime takzvanej štandardnej typovej zmluvy, ide vždy o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá v zmysle zákona je absolútne neplatná. Dodávateľ finančnej služby oproti neznámemu spotrebiteľovi s odbornou starostlivosťou mal a musel vedieť, že nemá používať neprijateľné zmluvné podmienky a má poznať aj dôsledky ich používania. Žalobca musí počítať s tým, že nárokom majúcim svoj základ v nekalej podmienke a jej použití súd nemôže poskytnúť právnu ochranu (rozsudok Krajského súdu v Prešove 6Co/39/2011-86 zo dňa 20. septembra 2011)

18. V obdobnej veci tunajší krajský súd rozsudkom zo dňa 26.08.2019, sp. zn. 2Co/60/2019 konštatoval, že „samotné znenie zmluvnej podmienky uvedené v zmluve o úvere v obchodných podmienkach v čl. 4 v znení „platby klienta sa voči pohľadávke banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí: 1. na poplatky podľa Sadzobníka, 2. sankčný úrok, 3. úrok z úveru, 4. splátka istiny úveru“, evokujú ich neprijateľnosť, keďže zmluvné ustanovenia umožňujúce zápočet úhrad na iné plnenia ako na istinu, predstavujú neprijateľnú zmluvnú podmienku a majú za následok nevyvážený vzťah veriteľa a dlžníka v otázke plnenia dlhu. Táto zmluvná podmienka nerešpektuje vôľu spotrebiteľa, ktorý má nepochybne prioritný záujem predovšetkým na úhrade istiny. Na druhej strane dodávateľovi umožňuje presadiť jeho ekonomické záujmy, čím zakladá hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Ak bolo zmluvné ustanovenie nadiktované v rámci kontraktácie v režime typovej zmluvy, ide vždy o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je absolútne neplatná. Sporná zmluvná podmienka je tak v rozpore s § 54 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka. Započítanie splátok, resp. čiastočný plnení najprv na príslušenstvo a až na poslednom mieste na samotnú pohľadávku, výrazne navyšuje náklady spotrebiteľa spojené s úverom oproti situácii, ak by sa jeho platby použili v súlade s úpravou § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalovaný navyše nepreukázal, že uvedená zmluvná podmienka bola individuálne dohodnutá. Takéto vyslovenie nie je viazané zákonom iba v čase prípadného trvania zmluvného vzťahu medzi stranami sporu, čo zohľadnil správnym spôsobom aj súd prvej inštancie“

19. V prejednávanej veci z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie vyplynulo, že platby dlžníčky - žalovanej v celkovej výške 1.620,66 eura za obdobie od 20.11.2012 do 20.05.2016 boli započítavané prvé na poplatky vo výške 1.085 eur a úroky 531,29 eura, pričom na istinu nebola započítaná žiadna uhradená suma. To znamená, že istina takmer po štyroch rokoch platenia (do zosplatenia) teda nie je vôbec ponížená a teda z jej zostatku je naďalej žiadaný úrok. Uvedené dojednanie v bode 5. „Splácanie“ bod 5.2 Obchodných podmienok je jednoznačne v neprospech žalovanej ako spotrebiteľa (spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach) a spôsobuje enormné zaťaženie dlžníka

tým, že nesplácaním istiny (nezapočítaním platieb na istinu) sa nepretržite navyšujú úroky z úveru ako jeho príslušenstvo.

20. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že predmetné Obchodné podmienky, ktoré takýto postup žalobcu stanovovali, neboli podpísané žalovanou a určite teda neboli dojednané so žalovanou individuálne. Podľa názoru súdu len samotné prehlásenie v úverovej zmluve v časti III. bod 3 záverečných ustanovení, že pred podpisom zmluvy sa oboznámila okrem iného s Úverovými podmienkami, a súhlasí s nimi, a zaväzuje sa ich dodržiavať, nemôže znamenať, že žalovaná sa skutočne s ich obsahom, ich významom a dôsledkami pre neho aj skutočne oboznámila a porozumela im. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 9C 2/2014 zo dňa 16.09.2015 spojený s potvrdzujúcim rozsudkom tunajšieho súdu sp. 20Co/41/2016 zo dňa 27.04.2017, ktorým bolo určené, že „zmluvná podmienka nachádzajúca v článku II. „Záverečné ustanovenia“ bod 2 Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX uzatvorenej medzi žalobcami v 1. a 2. rade a žalovaným dňa 05.05.2009 v znení „Dlžník vyhlasuje, že sa oboznámil so súčasťami Úverovej zmluvy, ktorými sú VOP, Úverové podmienky, Sadzobník a podmienky určené Zverejnením, za ktorých sa Bankový produkt v zmysle Úverovej zmluvy poskytuje, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať. Pre účely Úverovej zmluvy sa VOP rozumejú Všeobecné obchodné podmienky vydané Bankou s účinnosťou od 1.8.2002 a Úverovými podmienkami Obchodné podmienky Banky pre poskytovanie Úverov a Povolených prečerpaní Privátnym klientom a MIKRO podnikateľom účinné od 1.7.2007. Dlžník ďalej vyhlasuje, že bol Bankou informovaný o skutočnostiach podľa § 37 ods. 2 Zákona o bankách, je n e p l a t n á z dôvodu neprijateľnosti.“

21. Na základe vyššie uvedeného preto správne súd prvej inštancie žalobe ako dôvodnej vyhovel čo do sumy 1.403,65 eura, predstavujúcej dlžnú sumu istiny 380,34 eura po započítaní všetkých úhrad žalovanej na nesplatenú istinu úveru (2.001 eur mínus 1.620,66 eura) a sumu žalovaného úroku vo výške 1.023,31 eura.

22. Odvolací súd sa taktiež stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o nepriznaní požadovaných poplatkov za poistenie úveru, spracovateľský poplatok, poplatok za správu úveru a zmluvnú pokutu za omeškanie. Podľa čl. II. Základných podmienok zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 24.09.2012, (Poplatky) žalovaná je povinná právnomu predchodcovi žalobcu zaplatiť poplatok za poistenie vo výške 1,30 eura, spracovateľský poplatok vo výške 79 eur a poplatok za správu úveru 2,99 eura. Tieto poplatky boli splatné ku dňu podpisu úverovej zmluvy. Zároveň je v tomto článku upravený poplatok za upomienku vo výške 25 eur za každú vystavenú upomienku.

23. Odvolací súd sa stotožnil so záverom o nedôvodnosti nároku žalobcu na poplatky za poistenie s ohľadom na neplatnosť dohody o poistení medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou. V danom prípade bolo medzi zmluvnými stranami v úverovej zmluve dojednané poistenie úveru pričom v úverovej zmluve ani nie je uvedené, či toto poistenie pre poskytnutie úveru bolo alebo nebolo potrebným, avšak aj keby nebolo, tak vzhľadom k tomu, že dojednania o poistnom sú zakomponované priamo v úverovej zmluve, uvedené nedávalo spotrebiteľovi dostatočnú možnosť výberu, či toto poistenie chce alebo nechce, t.j. možno mať pochybnosť o možnosti slobodnej voľby spotrebiteľa v tomto smere pristúpiť k poisteniu, keďže dojednania o poistení sú odobrené tým istým podpisom spotrebiteľa, ako aj samotná úverová zmluva a skôr je možné sa prikloniť k záveru, že spotrebiteľ možnosť výberu nemal, pretože ak úver chcel, musel podpísať úverovú zmluvu a tým v podstate aj prehlásenie o poistení. Uvedená zmluva o úvere nedáva spotrebiteľovi možnosť zaškrtnúť, či o poistenie vyslovene žiada alebo ho odmieta. Spotrebiteľovi musí byť zrozumiteľne informovaný a musí mu byť daná jednoznačná možnosť slobodne sa vyjadriť, či poistenie schopnosti splácať úver žiada alebo nie.

24. Pokiaľ žalobca potrebné zistenia ohľadne uzavretia poistenej zmluvy v konaní odvodzoval od jeho nerozporovaného tvrdenia na základe ustanovenia § 151 ods. 1 CSP, takýto postup v spotrebiteľských sporoch (§ 290 - § 306 CSP) nepovažuje odvolací súd za náležitý v prípade, že súd požaduje skutočné preukázanie žalobcom tvrdenej skutočnosti. Postup súdu prvej inštancie je v súlade s ustanovením § 295 CSP, podľa ktorého súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz a zásadami, na ktorých spočíva konanie s tzv. slabšou stranou. Námiety žalobcu s poukazom na ustanovenie § 151 ods. 1 CSP odvolací súd považuje za neopodstatnené.

25. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o neprijateľnosti zmluvného dojednanie o povinnosti zaplataenia spracovateľského poplatku (v bode 1. časti II. Poplatky), ktorý si právny predchodca žalobcu započítal v okamihu uzatvorenia zmluvy a odpočítal automaticky od výšky úveru. Poplatok je neprijateľný z dôvodu jeho neurčitosti, keďže by mal korešpondovať konkrétne identifikovanému predmetu plnenia. Žalobca nešpecifikoval, aké skutočné plnenie dostáva spotrebiteľ, za ktoré má zaplatiť už v čase poskytnutia úveru nezanedbateľný poplatok vo výške 79 eur. Bezpodmienečne sa vyžaduje, aby sa ním platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi, slúžiace jeho záujmom, o ktorý prípad však u spracovateľského poplatku nejde. Takéto vedľajšie plnenie si spotrebiteľ zjavne neobjednal, ani individuálne nevyjednal a neslúži na jeho prospech, ale výlučne na prospech dodávateľa, čím nadobúda vlastnosť neprijateľnosti.

26. Rovnako sa uvedené závery vzťahujú aj na poplatok za každú vystavenú upomienku vo výške 25 eur, ktorý žalobca označil ako zmluvnú pokutu za omeškanie. Upomienka má informatívny charakter a musí byť uplatňovaná veriteľom dobromyseľne, jej účelom je informovať spotrebiteľa o omeškaní so splatením splátky, na základe ktorej spotrebiteľ uhradí omeškanú čiastku. Uplatňovanie nákladov s ňou spojených, tak je možné akceptovať len do výšky skutočných vynaložených nákladov. Ak má však zmluvne ustanovenie o upomienke charakter, že dlžník je povinný zaplatiť vždy paušalizovanú sumu, ktorá bez pochybnosti prevyšuje bežne priame náklady upomínania, teda nie je obrazom reálnych nákladov (napr. 25 eur, ako tomu je v posudzovanej veci). Záver, že spotrebiteľovi sa neposkytuje žiadna reálna protihodnota, ale naopak slúži záujmom dodávateľa, dopadá rovnako aj na poplatok za správu úveru vo výške 2,99 eur, ktorý je v zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 24.09.2012, taktiež uvedený. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. 87/1995 Z.z.). Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je aj podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch).

27. Vychádzajúc z dôvodov, ktoré uviedol, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti ako vecne správny, postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

28. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaná bola úspešná, no v priebehu odvolacieho konania jej žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalobcovi ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

29. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).